

“El meu relat és deutor de l’oralitat de la llengua i de la sintaxi cinematogràfica”

Andrea Maria Schenkel (Regensburg, Alemanya, 1962) s’ha convertit en una autora de fama al seu país amb la seva primera novel·la, ara traduïda per Proa en versió de Jordi Jané-Lligé, *Tannöd, el lloc del crim*. Basada en un crim rural esdevingut a Baviera els anys 20, l’autora trasllada l’acció a la postguerra.

—Volíeu ser escriptora i vàreu triar aquest fet o, en descobrir aquest crim, vàreu pensar a ser escriptora?

—Sempre havia volgut escriure, però no me’n sentia capaç. Havia pensat en un llibre més complex, però no hi estava preparada. Vaig pensar que era millor abordar una història aparentment simple i el cas em va venir a mida. És un cas vell, però molt conegut a Baviera, una espècie de mite que ha pervingut a través de la memòria de la gent. Arran d’un aniversari, sempre se’n torna a parlar. Vaig llegir el cas al diari i vaig pensar que seria un repte més assequible.

—Quines possibilitats narratives oferia el cas?

—Un espai de temps reduït, amb pocs personatges. Una situació delimitada, tancada, gairebé teatral, de teatre de cambra. I la possibilitat de construir moltes històries paral·leles i, per tant, abocar-hi moltes coses.

—Ja teníeu clar quin estil aplicar-hi?

—Sí. Sintètic. Ja era la meua forma d’escriure.

—Havíeu practicat l’escriptura creativa, anteriorment?

—A nou anys ja escrivia històries de detectius, no les típiques històries sentimentals d’adolescents. Era una cosa entre el joc i l’autèntica vocació d’escriptor. Una amiga i jo sortíem el dissabte a fora i buscàvem coses sospitoses que poguessin interessar-nos i, en tornar a casa, en fèiem relats.

—El fet que el cas quedés obert us va estimular?

—Sí s’hagués resolt s’hauria oblidat i no l’hauria conegut. El cas en si és molt simple i el que li ha donat un caràcter mític és que no s’ha pogut resoldre.

—Es podria dir que heu fet, encara que sigui al vostre aire, una novel·la negra?

—No. Però en té coses.

—La vostra intenció era girar la novel·la negra com un mitjà, per renovar-la?

Andrea Maria Schenkel, autora de *Tannöd, el lloc del crim*, traduïda per Proa.

—No. Si això ha passat, no és pas per voluntat meua. L’únic que volia era explicar una història que m’agradés de llegir.

—Entre més deutes estilístics, l’he vista deutora del cinema. Descriu les escenes com si fossin filmades.

—És així. He vist molts films gràcies a la televisió, especialment francesos, en blanc i negre. Penso, per exemple, en un de Louis Malle, amb Jeanne Moreau i Maurice Ronet, que em va impressionar molt.

—Ascenseur pour l’échafaud.

—Aquest. Sense aquests films no crec que pogués escriure novel·les com la que he escrit. Els talls del llibre corresponen als talls de les seqüències cinematogràfiques. Aquesta interrelació entre escenes que transcorren en espais diferents és deutora de la sintaxi cinematogràfica.

—Sorpresa per l’èxit?

—Completament. No l’esperava. A més, me la va publicar una editorial molt modesta. Només volia obrir una porta, una petita escletxa.

per poder escriure més llibres i no esperava que la porta s’obris de bat a bat.

—Una de les claus de l’èxit és que hi ha més del que hi ha posat, que és el que fa un bon escriptor?

—Pot ser. No m’agraden els llibres que t’ho volen explicar tot i no deixen espai al lector per a respirar, per imaginar-se res, per pensar què hi ha més enllà.

—El vostre relat es pot llegir en veu alta i la persona que l’escolti pot seguir-lo fàcilment. Vàreu tenir en compte que aquesta oralitat havia de ser sagrada?

—Sí. Llegia en veu alta cada pàgina, cada capítol, perquè no més si ho dic en veu alta i ho puc entendre i seguir em serveix. Va ser terrible per a la meua família, que va escoltar la història una vegada i una altra. Així comprovava si la història era autèntica, si no hi havia moments buits, si semblava real. El millor receptor va ser el meu fill, que llavors tenia dotze anys.

—Ara quants en té?

—Setze.

—Quina sort. A setze anys, hauria acceptat?

—No ho crec. Sí, va ser una sort que en tingués dotze.

Lluís Bonada